

Štěpánka Kopřivová, Slavnosti na panovnickém dvoře středoevropských Habsburků (1526-1619), bakalářská práce, Ústav českých dějin FF UK, Praha 2018, 94 s. – školitelský posudek (M. Holý)

Posuzovaná práce se věnuje fenoménu slavností na habsburských panovnických dvorech od Ferdinanda I. po císaře Matyáše I. Ačkoli dílčím způsobem byla tato problematika dosavadním bádáním dotčena, většinou se jednalo o práce zahraniční (K. Vocelka, L. Heller ad.). Ani v nich, ani v některých českých studiích (klíčové zejména teoretické práce J. Války, J. Peška či J. Pánka) a několika monografiích českých (V. Bůžek, J. Hrbek, M. Holá ad.) nejde však o komplexní postižení tématu pro sledovanou dobu.

Právě proto bylo uvedené téma zvoleno pro předkládanou bakalářskou práci. Jeho zpracování postavilo před Štěpánku Kopřivovou nejen nesnadný úkol vypořádat se s výše zmíněným dosavadním bádáním, které se navíc zejména do posledního decennia 20. století dynamicky rozvíjí, ale také s pracemi, které se zabývají obecnou problematikou kulturních dějin, dějin antropologie, přechodových rituálů apod.

Pokud jde o pramennou heuristiku, využila Š. Kopřivová nejen vydané prameny, zejména některé zásadní narativní prameny stejně jako ego-dokumenty, ale také zdroje archivní, zejména pak z Národního archivu (Stará manipulace), okrajově také Moravského zemského archivu. Klíčovými byly pro ni též staré tisky, především pak práce dvorního historiografa Matyáše I. Jiříka Závěty ze Závětic.

Svou práci autorka kromě úvodu a závěru rozdělila do celkem sedmi kapitol. Část práce bezprostředně následující za úvodem se zabývá teoretickou stránkou fenoménu slavností, jejich vymezením, proměnami v raném novověku, některými souvisejícími termíny (rituál) apod. Další kapitola se zaměřuje na ceremoniál jako základní rámec života/fungování panovnického dvora v raném novověku. Zároveň se zabývá i strukturou habsburského vladařského dvora v 16. a raném 17. století.

Následující části bakalářské práce Š. Kopřivové se pak soustředí na jedné straně na hlavní přechodové rituály spojené s životem členů habsburského rodu, a to od rituálů a festivit spojených s narozením potomka přes křty, sňatky či úmrtí/pohřby, na straně druhé věnuje pozornost také klíčovému konstitutivnímu rituálu, jaký pro sledované období představovaly korunovace, v případě autorčiny práce zejména české královské korunovace. Samostatná pozornost je pak věnována fenoménu holdovacích cest a vjezdům habsburských panovníků do měst.

V závěru předkládané práce se Štěpánka Kopřivová pokusila jak sumarizovat hlavní výsledky svého výzkumu a zasadit je do širšího kontextu soudobých kulturních a politických dějin, tak rovněž naznačit některé možnosti dalšího výzkumu, a to nejen z hlediska pramenné heuristiky, ale také z hlediska tematického či chronologického (sledování fenoménu festivalit napříč celým raným novověkem).

Ve svém celku přináší posuzovaná práce některé nové informace a je logicky strukturována. Za cenné považuji kromě studia některých dosud neprobádaných archivních pramenů především využití znalostí autorky z oblasti antropologie a její snahu o komparativní pohled na problematiku stejně jako pokus o vystižení některých klíčových vývojových trendů.

Velkou slabinou práce je ovšem její formální podoba. Přes veškeré snahy a opakované čtení/korektury ze strany autorky/školitele nedokázala Š. Kopřivová dotáhnout tuto stránku bakalářské teze do stavu, který by bylo možné beze zbytku přijmout. Práce obsahuje i ve finální podobě stále velké množství gramatických chyb, různých stylistických lapsů i citačních nedostatků v poznámkovém aparátu. I přesto považuji bakalářskou práci Š. Kopřivové za bezesporu cenný příspěvek ke kulturním dějinám předmoderní doby. Doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnocení velmi dobře.

Praha 13. 6. 2018

Doc. PhDr. Martin Holý, Ph.D.
Historický ústav AV ČR